

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Q. 154. Qualis intentio requiratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

quando legitur pro navigantibus, licet quis non fit miles, nec de comitatu navigantium, ita n. præced. citati pro secunda sententia cum *Bonac.* de Sacram. D.4.Q.ult.P.12.N.4. Ratio est, quia quamvis forte restrictio sit de privatis Oratoriis, tamen nulla est de aliis locis, ergo rectè statum Lege communi præcipiente Missam, abstrahendo à loco: gratis autem dicit *Pasq.* q. 1257. præcipi, ut Missa ab omnibus audiatur in Ecclesia vel publico Oratorio ab Ecclesia deputato, nam tale Præceptum nunc non extat, sed tantum Præceptum Missæ, quæ reipsa Missa est, quocunque loco fiat.

An Regulares vi privilegiorum possint absque licentia Episcopi ubique Missam legere; item à quo & quomodo concedi possint privata Oratoria, dicitur *Lib.VI.T.3.c.3.* ad D.4, ubi etiam pluribus exponitur, quis dicatur esse de familia seu familiaris Privilegiato.

Q. 153. *Quanam requirantur, ut quis satisfaciat* 630
Præcepto audiendi Missam. R. Seqq. 1. Intentio.
 2. Præsentia corporalis. 3. Assistentia moralis.
 4. Attentio aliqua. 5. Ut integra Missa audiatur,
 de quibus ordine addendum est aliquid.

Q. 154. *Qualis intentio requiratur.* R. Requiritur 631
 intentio seu voluntas audiendi Missam tanquam rem sacram, quæ exhibetur Deo cultus, ita *Suar. Bonac.* aliique communiter cum *Gob. T.5. num. 194. & 196 Pasq.* quæst. 1309. contra *Dicast.* Ratio est, quia Ecclesia per Missam præcipit aliquem Dei cultum, hinc,

§. I. Non satisfacit, qui interest, ut irrideat, aut 632
 eo tantum animo, quia exspectat amicum illum venturum, aut ut occidat Sacerdotem, cum ab ara venerit, aut solius curiositatis causâ, ita *Gob. supra, & n. 210, citans Lug. & Tamb;* imò *Pasq.* supra putat
 A a eum,

eum, qui accederet Ecclesiam ad meditando re
divinas aut ad orandum absque voluntate audi
endi Missam, non satisfactorum, licet interea lega
retur ; consentiunt *Sanch. Bonac. & Leonardus*
quamvis contradicant *F. Lug. Castrop. & Dian. Pa.*
T. 6. R. 77 ; si tamen, quando inchoatur Missa
accedat ad altare, aut aliquem motum corporalem
edat in ordine ad assistendum Missæ, jam habe
intentionem sufficientem, nec requiritur, ut ve
satisfacere, uti dictum est Lib. I. num. 692, & fuit
ostendit *Pasq.* quæst. 1308, citans pro se 23. Auctores
contra alios II, addens q. 1311. cum 28. Auctores
contra alios 15, etiam satisfecisse illum, qui expresse
noluisset per talem Missam, quam audit, Præceptum
satisfacere. Addit ibidem cum *Sanch. Laym. Lug.*
& aliis contra *Suar. Lesf. Fill. Côn. & alios*, nequidem
postea requiri mutationem propositi durante tem
pore audiendi, ut scilicet velit satisfecisse illam audi
tione, nam plura adhuc probaverat q. 1310. re ipsa satis
fecisse, licet audiêrit animo non implendi Præceptum
& simul animo non audiendi aliam Missam.

633 §. 2. Satisfacit, qui interest eam tantum mente
ut observatis actionibus Sacerdotis discat accurate
celebrare, hoc enim est velle audire Missam,
ut discat legere.

634 §. 3. Non est necesse, ut intersis per modum
orantis, *Suar. Lesf. Medin. & alii* cum *Gob. nutan. 197.*
contra *Bonac. & Bass.* Ratio est, quia Missa auditur
& DEUS aliter coli potest, quam orando.

635 §. 4. Sufficit intentio implicita audiendi Missam
tanquam rem sacram, quam habet ille, I. Qui
adit templum, volens facere officium Christiani.
2. Qui adit, ut præsentiam suam honoret Sacrificium.
3. Qui solet interesse Missæ tanquam rei sacræ.
4. Qui templum accedit ex nulla alia causa.

cum enim accedat liberè, accedit ex aliqua causa, ergo si non accedat ex alia, accedit ex hac, ut audiat Missam: 5. Quicumque Missam audit, si non constet eum habere intentionem contrariam, præsumitur habere sufficientem, ita cum aliis *Suar. Gob. n. 198. Diana P. 3. T. 6. R. 68.*

§. 5. Etiam si intentioni audiendi Missam ⁶³⁸ adjungatur alia intentio mala, adhuc satisfacis Præcepto, v.g. si vis audire Missam, etiam principaliter ob vanam gloriam, aut simul volens te delectare turpi aspectu puellæ præsentis, satisfacis, ita Auctores 20. omnino graves, quos nominatim recenset *Pasq. q. 1313. Gob. n. 208.* contra paucos alios. Ratio est, quia prava intentio adjuncta non excludit intentionem debitam, quamvis impediatur illius fructum, vult enim, & re ipsa audit ut rem sacram, hoc ipso quod exterius modeste se gerat, & interius attendat ad rem sacram, nam per hoc colitur Deus, cui per Sacrificantem & Assistentes immolatur Sacrificium. *Nec obstat*, quod Ecclesia præcipiat actus bonos: *Quia* satis est esse bonos quoad se & secundum substantiam, quamvis ratione operantis aut quoad modum, quo fiunt, non sint boni, uti communiter docent Authores cum *S. Th. 1. 2. q. 100. art. 9. Sot. & aliis*, dicentes modum & finem Præcepti non cadere sub Præceptum. *Si infes*, non satisfacit Præcepto per Communionem sacrilegam, ergo nec per auditionem Missæ peccaminosam. *R. N. Conseq.*: Ecclesia declaravit se præcipere Communionem fructuosam, ita ut si non respondeat fructus, non satisfiat ejus voluntati ac Præcepto; id non declaravit de Præcepto vel auditione Missæ, ergo prudenter stamus autoritate & ratione adductâ pro sententia nostra, quamdiu Ecclesia aliud non declarat.

637 §. 6. Si quis templum ingressus ad audiendam Missam putet prius inchoandam post quadrantem, interim ipso non advertente legatur ad aliquod altare, quod prius advertit ex signo campanulæ ad *Sanctus*, *Gob. n. 115.* dicit, si habuerit hanc intentionem, volo esse unus de numero audientium Missam, quodcumque inchoabitur, tum audivisse etiam primam partem, si autem talem intentionem non habuerit, non audivisse, nam nemo censetur moraliter interesse actioni, quam nescit exerceri, & cui non cupit interesse, hoc ipso autem quod velit interesse, si fiat, quando fit, re ipsa interest, quia hæc voluntas conditionata transit in absolutam: sed hoc patitur difficultatem, nam re ipsa talis assistentia non est moralis, uti colligetur ex dicendis à num. 646.

638 §. 7. Si quis pluribus titulis teneatur audire Missam, & non determinet, cui obligationi satisfacere velit, utriusque autem per eandem auditionem satisfacere non possit, dicendum est, quod satisfaciat urgentiori, sive illi, quæ vel ratione temporis vel aliunde exigit præferri, quia tum valet voluntas interpretativa, secundum quam quisque præsumitur velle prius satisfacere graviori obligationi.

639 Q. 155. *Qualis presentia corporalis requiratur.*
 ¶. Talis, per quam quis sit ita præsens physice vel moraliter loco, in quo fit Missa, ut possit dici esse unus è numero eorum, qui circumstantur cum Sacerdote offerunt Sacrificium, hinc

640 §. I. Non est opus videre vel audire Celebrantem, sed si nec videre nec audire possis immediate, satis est, si adsis aliis, qui vident vel audiunt, & te conformes illis in surgendo aut flectendo.